

Kadernota 2027

Voorzitter, raadsleden, college en inwoners van Midden-Drenthe,

MiddenDrenthe Nu is een lokale partij met een nuchtere aanpak, gericht op de praktijk en een partij die zijn verantwoordelijkheid wil nemen.

En wanneer we met die nuchtere blik naar deze Kadernota kijken, is er maar één conclusie mogelijk: de bestuurlijke werkelijkheid vraagt om scherpe, verantwoordelijke keuzes.

Veel gemeenten in Nederland starten zich blind op het Ravijn, maar voor Midden-Drenthe geldt simpelweg dat we de tering naar de nering moeten zetten.

We kunnen niet meer alles doen wat we wenselijk achten.

We moeten scherp en realistisch zijn waar onze maatschappelijke opgaven liggen, welke keuzes we maken en wat wél en níet tot de taken van onze gemeente behoort.

Als raad dragen we de allereerste verantwoordelijkheid voor een gezonde financiële huishouding van onze gemeente.

De provincie eist terecht dat onze meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht is.

Dat betekent dat we niet alleen aan het eind van het jaar onze financiële positie moeten bijsturen, maar dat we tussentijds ook duidelijke grenzen moeten trekken. Als we als gemeente onze eigen financiën niet op orde hebben, kunnen we onze inwoners op de lange termijn geen zekerheid meer bieden.

Kijken we naar de dagelijkse gebeurtenissen rondom veiligheid in onze leefomgeving, dan zien we dat er extra middelen worden gevraagd voor de aanpak van ondermijning. De door MiddenDrenthe Nu ingediende motie Middelen voor bestrijden ondermijning zijn noodzakelijk van 27 november 2015 heeft hier zeker aan bijgedragen. Onze insteek was en is nog steeds helder, criminele netwerken zoeken bewust de rust van ons platteland op.

Om deze criminele zaken aan te pakken is geen luxe of keuzevrijheid, het is en blijft noodzaak. Veiligheid en handhaving van de openbare orde, waartoe ook ondermijning behoort, is wat ons betreft het fundament van de lokale overheid.

Wel vragen wij het college te zorgen dat de gemeentelijke dienstverlening zich richt op goed werk vooraf en achteraf niet te verdwalen in ingewikkelde controles of dure procedures.

In ons fysieke domein, zoals in onze dorpen en het buitengebied liggen de échte lokale belangen. Woningbouw heeft voor MiddenDrenthe Nu de allerhoogste prioriteit. We moeten ons niet alleen blindstaren op de nog steeds onzekere en überhaupt te kunnen realiseren van uitbreidingslocaties.

Verlies geen middelen en ambtelijke capaciteit aan hoogdravende visietrajecten als de uitvoering in de praktijk daardoor vastloopt.

We zullen het bouwen in onze kleine kernen, al dan niet door CPO's te realiseren woningen serieus moeten nemen. Immers iedere woning telt. Laat geen woningbouwprojecten op de plank liggen, ga in gesprek met initiatiefnemers en projectontwikkelaars, want samen komen we verder!

Ook op het gebied van wegenonderhoud hebben we veel te doen. Als we nu niet proberen om onze wegen op het reeds vastgesteld niveau te kunnen houden dan lopen we steeds meer achter de feiten aan.

In het sociale domein worden we geconfronteerd met stijgende kosten op onder meer de Bijzondere Bijstand en Beschut Werk. We als gemeente steeds meer de klappen op van landelijke regelingen en maatschappelijke ontwikkelingen zonder dat daar vanuit de landelijke overheid budget voor beschikbaar wordt gesteld.

Voor MiddenDrenthe Nu staat vast dat de menselijke maat altijd overeind moet blijven. Kwetsbare inwoners, kinderen in de Jeugdzorg en mensen die ondersteuning nodig hebben, mogen nooit het kind van de rekening worden. Zorg en sociale zekerheid bieden is een wettelijke plicht en een maatschappelijke opdracht. Waar we wél kritisch moeten zijn, is het subsidiebestel. Ondersteun wat vanuit de dorpen zelf opbloeit, zoals de dorpshuizen en het noaberschap, maar durf afscheid te nemen van regelingen die voornamelijk de bestuurlijke bureaucratie in stand houden.

Bij het beheer van de eigen organisatie en het gemeentelijk vastgoed moet de tucht van de markt gelden. Strakke kostenbeheersing is noodzakelijk. Het beheren en onderhouden van gemeentelijk vastgoed is een interne zaak, maar elke euro die we op ons eigen vastgoed weten te besparen, hoeven we niet bij de inwoners op te halen.

Wanneer we de blik op de meerjarenraming richten, wordt het pas echt krap. Zelfs na het inboeken van forse bezuinigingen uit het Ravijn-programma blijven we kampen met miljoentekorten die in de komende jaren stevig zullen drukken op onze financiën. En toch ligt er een omvangrijk pakket aan 'Nieuw Beleid' op tafel. Voor MiddenDrenthe Nu schuurt dat gewelddadig met de werkelijkheid. We moeten terughoudend zijn.

Het versterken van onze vergunning- en handhavingscapaciteit onder de Omgevingswet is een wettelijke taak die we moeten uitvoeren, maar laten we ons hierbij enkel blijven focussen op de hoofdzaken.

De keuze om bijvoorbeeld een forse jaarlijkse bijdrage aan de Regio Zwolle zullen we wel overwogen moeten nemen, wat levert het onze dorpen, inwoners en ondernemers direct op of is het een regionaal platform waar we vooral voor betalen? Want als de rechtstreekse meerwaarde voor Midden-Drenthe ontbreekt, hoort het in deze tijden niet op onze agenda te staan. Wij horen graag hoe het college hier tegen aan kijkt.

Het college oppert financieel technische aanpassingen en het aanspreken van de algemene reserve. MiddenDrenthe Nu is van mening dat rekenkundig schuiven met reserves en afschrijvingstermijnen ons structurele probleem niet oplost. Het inzetten van ons spaarpotje voor lopende, terugkerende uitgaven heeft als resultaat dat onze maatschappelijke buffers verdampen.

MiddenDrenthe Nu zou het college graag opdracht willen geven om een eerlijk en duurzaam evenwicht te realiseren.

Wij willen bijvoorbeeld voorkomen dat bij financiële tekorten de OZB automatisch wordt verhoogd om gaten te dichten, we moeten wat MiddenDrenthe Nu betreft eerst durven te snijden in zaken die we als gemeente niet noodzakelijk hoeven uit te voeren.

Tot slot mogen we de ogen niet sluiten voor de grote externe onzekerheden.

Stijgende loon- en prijsontwikkelingen en de investeringsopgaven voor ons maatschappelijk vastgoed brengen risico's met zich mee. Strakke regie en het maken van bewuste keuzes op het gebied van bijvoorbeeld de toekomst van onze onderwijs- en sportvoorzieningen, maar ook voor onze dorpshuizen, is een essentiële taak voor dit bestuur.

Dat vraagt om eerlijke keuzes vooraf, niet om valse beloftes achteraf.

Voorzitter, ik rond af.

MiddenDrenthe Nu kiest voor een nuchtere, realistische koers. Laten we de komende maanden benutten om onze kernopdrachten te beschermen, zoals betaalbaar wonen, een sterk sociaal domein en de vitaliteit en leefbaarheid van onze dorpen. Alles wat daar niet rechtstreeks aan bijdraagt, moeten we durven uitstellen of simpelweg loslaten.

Alleen zo houden we Midden-Drenthe zelfstandig, leefbaar en financieel gezond.

Dank u wel.